

עבירת מתן שיק ללא כיסוי

שיקים נמנים על שטרות החליפין הנפוצים ביותר במשק הישראלי, וכמעט כולנו עושים בהם שימוש בחיים הפרטיים והעסקיים. יחד עם זאת, בתרבות ובמציאות הנוכחית בישראל, אנשים וגופים רבים מוציאים שיקים שלאחר מכן מתברר כי אין מאחוריהם כיסוי. מטבע הדברים, התנהלות זו עלולה לפגוע באופן חמור בגורם שאליו הועבר השיק, ובכל מקרה מדובר בתופעה הפוגעת באמון ההדדי ובהתנהלות השוק. על כן, חשוב לדעת שהוצאת שיק ללא כיסוי הינה עבירה פלילית לכל דבר, העלולה להוביל לענישה חמורה שמתבטאת בקנסות, מגבלות שונות על החשבון, ואף בתקופת מאסר. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות עבירת הוצאת שיק ללא כיסוי ומרכיביה.

מהו שיק ומהו שיק ללא כיסוי

לפני שנתאר את עבירת הוצאת שיק ללא כיסוי על השלכותיה, יש להבין תחילה מהו שיק על פי חוק. כאשר אנו בוחנים את חוק העונשין נגיע להגדרה כי שיק הוא: "כמשמעותו בפקודת השטרות, לרבות שטר חליפין משוך על אגודה שיתופית לאשראי שהוא בר פרעון עם דרישה". כדי להבין את ההגדרה הזו עלינו לפנות אל פקודת השטרות, ובה נמצא ששטר חליפין הוא פקודה ללא תנאי שהינה ערוכה בכתב מאת אדם אל חברו, כאשר היא חתומה על ידי הנותן. בפקודה זו נדרש האדם שאליו היא ערוכה לשלם לפלוני או לפקודתו סכום כספי מסוים. בהמשך, פקודת השטרות מפרטת מהו שיק בזו הלשון: "שיק הוא שטר חליפין משוך על בנקאי ובר-פרעון עם דרישה". עוד נאמר כי "שיק יכול שהתאריך הנקוב בו יהיה מאוחר מיום הוצאתו, אולם שיק כזה (שיק מאוחר) לא יהיה בר-פרעון ולא יהיה ניתן לקיבול, אלא מהתאריך הנקוב בו".

כעת, יש לבחון גם מהו שיק שסורב וזאת בהתאם לחוק שיקים ללא כיסוי משנת 1981. לפי חוק זה, שיק שסורב הוא שיק שהוצג לפירעון בתאריך הנקוב בו או אחריו, ואשר הבנק סירב לפרעו מכיוון שלא הייתה יתרה מספקת בחשבון, והוא לא חייב היה לפרוע אותו מכוח הסכם עם המושך. עוד קובע החוק כי אין זה משנה אם הייתה סיבה נוספת לסירוב של הבנק לפרוע את השיק, או שניתנה הוראת ביטול.

הוצאת שיק ללא כיסוי - משמעות העבירה לפי חוק העונשין

הסעיף בחוק העונשין שעוסק בהוצאת שיק ללא כיסוי הוא 432. תת סעיף א' קובע עונש מרבי של **שנת מאסר על מי ש - "מוציא שיק שמשך והוא יודע שאין חובה על הבנקאי לפרוע את השיק מן התאריך הנקוב בו עד 30 יום לאחריו, או אין לו יסוד סביר להניח שיש חובה כאמור על הבנקאי, והשיק הוצג לפרעון תוך התקופה האמורה וחולל"**. במילים פשוטות, מדובר בעבירה שעניינה הוצאה של שיק שלמעשה אין לו כיסוי בחשבון הבנק שממנו אמור הכסף לצאת, או לכל הפחות שלמוציא השיק יש יסוד סביר להניח שהשיק לא יכובד עקב סיבה זו. יש לציין כי תת סעיף ב' קובע שאם אין בשיק תאריך נקוב הרי שייראה יום ההוצאה של השיק כתאריך נקוב.

עוד ראוי לשים לב לתת סעיף ג' הקובע שאם השיק הוצא לפירעון בתקופה של 30 הימים למן התאריך הנקוב, וחולל, ואילו המוציא לא דאג לפרוע אותו במשך 10 ימים מיום שדרש זאת האוחז בשיק, הרי שייראה הדבר כאילו השיק הוצא בידיעה שאין לו כיסוי, או שהיה יסוד סביר להניח כי הוא לא יכובד. המשמעות היא, שאם ייפתח הליך פלילי כנגד מוציא השיק תוטל עליו החובה להביא טיעונים וראיות הסותרים הנחה זו. במילים אחרות, סעיף זה נותן ארכה של 10 ימים לפירעון השיק לאור דרישה של מקבלו, ובמידה שאכן ייפרע הרי שהיעדר הכיסוי עשוי להיראות כאילו היה טעות בתום לב או בנסיבות מניחות את הדעת. ואולם, אם השיק לא נפרע בתקופה זו, יש בכך על מנת להעיד שמוציא השיק ידע על הבעיה בחשבונו, והדבר ישמש כראיה כנגדו בהליך הפלילי.

מהי הענישה על הוצאת שיק ללא כיסוי

ראשית, כפי שראינו מי שמוציא שיק ללא כיסוי ונמצא אשם בהליך הפלילי, עלול למצוא את עצמו בפני

עונש חמור ביותר של שנת מאסר אחת. יחד עם זאת, סעיף 432 א' לחוק העונשין קובע שהעונש המרבי יהיה שנת מאסר אחת, או לחלופין - קנס לפי האמור בסעיף 61 לחוק העונשין, או קנס הגדול פי ארבעה מהערך הנקוב בשיק, לפי הגדול מביניהם. על מנת לסבר את האוזן, נכון להיום הקנס הקבוע בחוק העונשין עומד על כ- 30 אלף שקלים. על כן, אם ניקח לדוגמא אדם שהוציא שיק ללא כיסוי על סך 1,000 שקלים, הוא מסתכן בקנס גבוה מאוד לכל הדעות. יחד עם זאת, אם ערך השיק היה 10,000 שקלים הרי שהקנס יעמוד על פי ארבעה מערכו, כלומר 40 אלף שקלים. כמו כן, בנוסף לעבירה זו, התביעה עשויה להעמיד לדין את הנאשם גם בעבירה של [קבלת דבר במרמה](#).

דברים נוספים שחשוב לדעת על הוצאת שיק ללא כיסוי

ישנם עוד מספר סעיפים בחוק העונשין ובחוק שיקים ללא כיסוי העוסקים בעבירה זו. ראשית, חשוב לדעת כי לפי סעיף 435 לחוק העונשין, אם נמצא אדם אחראי לעבירה, הדבר אינו גורע מאחריותו הפלילית לעבירות אחרות בהתאם לכל חיקוק אחר. שנית, סעיף 436 קובע שבעבירה זו רשאי בית המשפט, בנוסף לכל ענישה אחרת, להגביל את הנאשם במשיכת שיקים, וגם לעשות שימוש בסמכויות אחרות המוקנות לו על ידי סעיף 19 לחוק שיקים ללא כיסוי. סעיף זה קובע שבית המשפט רשאי להורות שהנאשם, או חשבונו, או כל חשבונותיו (כולל חשבונות משותפים והשותפים להם), יהיו מוגבלים עד לתקופה של חמש שנים לכל היותר. זאת כאמור, בנוסף לכל עונש אחר כגון קנס או מאסר.

בשורה התחתונה, הוצאת שיק ללא כיסוי עלולה להוביל להשלכות חמורות, הן מהפן הפלילי, הן מבחינת ענישה והן לפגיעה בהתנהלות הכלכלית. על כן, אם זומנתם לחקירה בגין עבירה זו, מהרו לפנות אל עורך דין פלילי הבקיא בתחום.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין הוצאת שיק ללא כיסוי?

אתה זקוק לעורך דין מנוסה שייסע לך בנייהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירה הראשונית ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה פלילית שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד עבורך הכוללת כאפשרות סבירה לחלוטין גם הותרת רישום פלילי ובמקרים מסוימים אף שהייה מאחורי סורג וברית. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות מרמה, סחיטה ועושיק בכלל ובעבירת מתן שיק ללא כיסוי בפרט, מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין הוצאת שיק ללא כיסוי פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}